

socialmedicinsk tidskrift

Fyrtiofjärde årgången · juni 1967 · häfte 6

Allmän redaktion:

med. lic. E. Husmark, redaktör och ansvarig utgivare
fru Brita Bahrton, redaktionssekreterare

Vetenskaplig redaktion:

Prof. Gunnar Lindgren, Lund
prof. Ragnar Berfenstam, Uppsala
prof. Gunnar Inghe, Stockholm
prof. Bengt Lindegård, Göteborg
prof. Per Bjurulf, Umeå

Industrivägen 13, Solna. Tfn 08/83 20 83
Postadress: Fack, Stockholm 60
Postgiro 11 79.

Socialstyrelsen vann

Riksdagens båda kamrar hade säkert några nöjsamma stunder då man den 17 maj behandlade och beslöt om det nya social- och medicinalverkets organisation. Man var obunden av partilinjerna, nära vänner i samma parti kunde för en gångs skull ha rätt att hysa olika meningar. Debattprotokollen är för den skull inte särskilt muntra. Kvickheterna får man leta efter medan truismerna brukar överflöda i vår riksdag. Denna gång presterades dock några väl valda sarkasmer och varningar.

För visso var det en allvarlig sak som diskuterades. De tidigare utredningarna om sammanslagningen av de båda ämbetsverken hade gett anledning till en grav kritik från många remissinstanser. Till allmän belåtenhet hade emellertid socialdepartementet i många avseenden anpassat propositionen så, att kritiken för ovanlighetens skull kommit till sin rätt. Såväl statsutskottets utlåtande som talarna i riksdagen var ense om de grundläggande riktlinjerna. En ny central förvaltningsmyndighet för hälso- och sjukvården samt socialvården inrättas den 1 januari 1968. "Det är ett både humanitärt och samhällsekonomiskt intresse av synnerlig vikt att största möjliga samverkan mellan medicinsk och social omvårdnad kommer till stånd." Redan härav framgår hur angeläget det är att medicinal- och socialvård förenas i en central förvaltning, ansåg departementschefen liksom också utskottet.

Målsättningen för det nya verket skall vara en nära kontakt med utvecklingen inom hela verksamhetsområdet. Tillräckliga resurser och en god auktoritet att leda och ta initiativ i olika fackfrågor förväntas, de medicinska och socialvårdande funktionerna bör integreras och en nära kontakt och förtroendefullt samarbete mellan myndigheten och huvudmännen säkerställas.

Den nya myndighetens verksamhetsområde skall sammanfalla med de nuvarande styrelsernas. Rikspaneringen skall enligt propositionen omhändertas av socialdepartementets sjukvårdsdelegation samt på verksplanet av den nya styrelsen. En rad motioner kunde avslås under motivering att de framförda synpunkterna väl täckas av propositionens förslag. Eller också ansågs svårigheterna att avgöra det bästa så besvärande att ett uppskov borde ske till dess att erfarenheter vunnits. Så skedde t.ex. med ett motionsförslag om att den förebyggande mödra- och barnavården, abortärenden, sexualupplysning, familjerådgivning m.m. borde hänvisas till en ny byrå i stället för att tillhöra "akut-sjukvården". Motionärernas förslag kommer sannolikt inom kort tid att visa sig fullt befogat. En egen byrå med ett särskilt medicinalråd som chef krävs otvivelaktigt för dessa ärenden.

En rad anmärkningar har i den allmänna debatten och även i riksdagen riktats mot departementets sjukvårdsdelegation, som betraktas som abnorm och bokstavligen överflödigt. Frågan kunde dock inte bli föremål för riksdagens beslut. Det är departementet som själv avgör.

Propositionen om det nya verket passerade omröstningarna i riksdagen utan annan ändring än ifråga om namnet på det nya verket. Enligt förslag i ett par motioner hade statsutskottet fastnat för **socialstyrelsen** i stället för det av socialministern föreslagna medicinalstyrelsen. Debatten kom till stor del att röra sig kring denna sak. Trots att socialministern i sina inlägg kom med mycket starka motiveringar för sitt förslag liksom även en rad andra av de mest sakkunniga inom riksdagen så frångicks propositionen i namnfrågan. I en tid då allt flera socialsjukdomar och ömtåliga samhällsproblem inom befolkningen skjuts över till hälso- och sjukvårdssektorn för analys, terapi och forskning hade det varit naturligt om den växande medicinfunktionen också hade fått känneteckna verkets namn. Bland allmänheten är det föga troligt att det nu bestämda namnet kommer att bli särskilt väl mottaget och bedömt. Att många representanter för hälso-sjukvård och medicinsk forskning skall känna sig tilltufsade var väl meningen. Värre är att ämbetsverkets auktoritet och dragningskraft vid rekrytering av kvalificerade tjänstemän kan skadas. Det får väl också bereda sig på olägenheten att fungera som slagpåse och avledare i den ständigt pågående debatten om allsköns sociala problem.